

Plan mot trakasserier, kränkande behandling och mobbning samt för likabehandling gällande – Insjöns skolenhet F-6

” Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.” (Skollagen 6 Kap §6)

Grunduppgifter

Planen omfattas av verksamhetsformen Grundskola och fritidshem och ligger till grund för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling. I planen beskrivs förebyggande åtgärder och rutiner för akuta situationer. Syftet med planen är att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsplanen har som utgångspunkt de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- sexuell läggning,
- funktionshinder,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- ålder

Planen består av två delar:

Del 1 består av likabehandlingsplanen.

Del 2 tar upp lagtexter, definitioner och bilagor.

Ansvariga för planen

All personal på Insjöns F-6 och rektor Viktoria Hermansson

Vår vision

Alla elever som går på vår skolenhet ska känna att de aldrig utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller mobbning.

Tillsammans skapar personal och elever en trygg, stimulerande och lärande miljö. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse alltid måste tas på allvar.

Fakta Insjön F-6

Antal elever	160
Lärare (heltidstjänster)	14
varav	
Lärare (personer)	20 st
Fritidspersonal (personer)	7 st
Dessutom elevassistenter	6 st

Vi har nolltolerans mot alla former av trakasserier och kränkande behandling.

Planens giltighetstid

2018-08-20 till 2019-08-20

Förankring av planen

Skolans elevhälsateam har ansvar för att planen utvärderas och uppdateras. Synpunkter tas in vid brukarråd, elevråd och arbetsplatsträff och ligger till grund för denna utvärdering.

Användning och ansvar

Skolans elever, vårdnadshavare och all personal ska ha tillgång till och vara förtrogna med planen inklusive de åtgärder som årligen planeras.

Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida.

Skolans personal ska använda dokumentet i sitt dagliga arbete och utgå från dess visioner, mål och åtgärder. Rektor är ansvarig för att detta sker.

Rektor har huvudansvaret för att skolans personal är förtrogna med innehållet i planen samt att dess handlingsplaner efterföljs.

Klasslärare/mentorer har huvudansvaret för att i klasserna gå igenom innehållet i planen.

Skolans elevhälsateam

Kurator	Liselott Selgård
Skolsköterska	Britt Gidlöf
Speciallärare	Marie Arvids, Karin Yngvesson
Skolpsykolog	Daniel Andreasson
Rektor	Viktoria Hermansson

Skolans ledning

Rektor	Viktoria Hermansson

Uppföljning och utvärdering

Föregående års insatser

Organisation med resursgrupperna ”däcken” för att snabbt kunna kartlägga behov och åtgärda dessa.

Nolltolerans mot korridorvistelse om man inte hade skäl till det.

Regler vid mobilanvändning.

Inleda läsåret med lektema. Erbjudande om rastaktivitet ledd av vuxna. Individuellt raststöd utifrån kartläggning.

Kartläggning

Nulägesanalys

Det råder ett lugn på skolan och kränkningarna har minskat ordentligt, men är ännu inte obefintliga. Kommunens årliga enkät visar även att eleverna upplever detta.

Prioriterade områden

Studiero.

Förebyggande insatser

Med utgångspunkt i tidigare kartläggningar förebygger vi nu kränkningar genom kraftigt utökad bemanning.

Främjande insatser

1. Allmän info om likabehandlingsarbete och arbete mot kränkningar och mobbning.

Rektor besöker klasserna och pratar om diskrimineringsgrunderna med fokus i nämnd ordning på områdena:

Kränkande behandling, kön, ålder, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning.

Ordningen är vald utifrån de typer av konflikter som vi har sett förekommer. Kränkande behandling är den mest frekventa grunden för konflikt, kön och ålder därefter. Övriga har vi inte haft några konflikter runt, men anser att samtal om dessa diskrimineringsgrunder ändå ska genomföras.

Målet är att ha dessa samtal i samtliga klasser under läsåret.

2. Värdegrundsetablering

Varje klass arbetar med fyra värdegrundsteman under året. Två på hösten och två på våren enligt upplägget beskrivet nedan.

När eleverna kommer på hösten

- **Värdegrund nr 1**

Vi tar hand om varandra

Övning 1: Lista egna erfarenheter

Eleverna arbetar i grupper och berättar för varandra om en situation när någon tog hand om någon. Man pratar om hur det kändes och hjälps åt att hitta beskrivningar på "Ta hand om".

Övning 2: Leta beteenden

Grupperna tar fram exempel på hur vi på skolan visar att vi tar hand om varandra. Man skriver på Post-it lappar.

Övning 3: Bestäm beteenden som ska gälla

Prioritera och ta fram klassens kännetecken på beteenden som visar att vi tar hand om varandra.

Man prioriterar och lägger fast beteenden som ska gälla för klassen.

- **Värdegrund nr 2**

Vi har arbetsro

Övning 1: Lista egna erfarenheter

Eleverna arbetar i grupper och berättar för varandra om en situation när man kände att det var arbetsro. Man pratar om hur det kändes och hjälps åt att hitta beskrivningar på "Vi har arbetsro".

Övning 2: Leta beteenden

Grupperna tar fram exempel på hur vi på skolan gör när vi har arbetsro. Man skriver på Post-it lappar.

Övning 3: Bestäm beteenden som ska gälla

Prioritera och ta fram klassens kännetecken på beteenden som visar att vi har arbetsro.

Man prioriterar och lägger fast beteenden som ska gälla för klassen.

När eleverna kommer tillbaka från jullovet

- **Värdegrund nr 3**

Vi känner oss trygga

Övning 1: Lista egna erfarenheter

Eleverna arbetar i grupper och berättar för varandra om en situation när vi kände oss trygga. Man pratar om hur det kändes och hjälps åt att hitta beskrivningar på "Vi känner oss trygga".

Övning 2: Leta beteenden

Grupperna tar fram exempel på hur vi på skolan visar att vi skapar trygghet. Man skriver på Post-it lappar.

Övning 3: Bestäm beteenden som ska gälla

Prioritera och ta fram klassens kännetecken på beteenden som visar att vi känner oss trygga.

Man prioriterar och lägger fast beteenden som ska gälla för klassen.

- **Värdegrund nr 4**

Vi får lära oss så mycket vi kan

Övning 1: Lista egna erfarenheter

Eleverna arbetar i grupper och berättar för varandra om en situation där man kände att man fick lära sig så mycket man kunde. Man pratar om hur det kändes och hjälps åt att hitta beskrivningar på "Vi får lära oss så mycket vi kan".

Övning 2: Leta beteenden

Grupperna tar fram exempel på hur vi på skolan visar att vi får lära oss så mycket vi kan. Man skriver på Post-it lappar.

Övning 3: Bestäm beteenden som ska gälla

Prioritera och ta fram klassens kännetecken på beteenden som visar att vi får lära oss så mycket vi kan.

Man prioriterar och lägger fast beteenden som ska gälla för klassen.

Rutiner i akuta situationer

All form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som uppmärksammas av personal eller elever på skolan ska omedelbart utredas och åtgärdas. Elever/föräldrar vänder sig i första hand till klassföreståndare, annan vuxen och även till personal inom elevhälsan.

Arbetsgång

MELLAN ELEV-ELEV

1. Den personal som först får kännedom om diskriminering, mobbning eller annan kränkande behandling, lyssnar och dokumenterar.
2. Berörd klasslärare kontaktas och denne
 - a. pratar med berörda elever där de berörda får ge sin version av händelsen
 - b. tar kontakt med respektive vårdnadshavare
 - c. informerar rektor om det inträffade (lämnar över utredningsdokumentet) Rektor informerar huvudmannen och utreder och följer upp ärendet vidare och avslutar ärendet eller utreder vidare med hjälp av Elevhälsoteamet tills ärendet kan avslutas.

Om en händelse är av sådan art att polisanmälan är aktuell görs detta enligt skolans riktlinjer. Beslut om polisanmälan görs av rektor alt. biträdande rektor.

Exempel på frågor vid elevsamtal:

Vad har hänt? Hur ofta? Hur länge? Var? Vilka är de inblandade?

MELLAN PERSONAL-ELEV

1. Skolledningen för samtal med berörda parter, och föräldrar.
2. Vid behov kan en utomstående och neutral person behövas som medlar mellan parterna.

MELLAN ELEV-PERSONAL

1. Anmälan sker till rektor på avsedd blankett.
2. Rektor utreder.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Närvaro av vuxna i alla delar av skoldagen.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

- Egen klassföreståndare
- Annan klassföreståndare
- Speciallärare
- Skolsköterska
- Skolkurator
- Specialpedagog
- Annan personal
- Rektor

Handlingsplan vid hotfull situation

1. Vid bråk och konflikt skall närmaste vuxen ingripa för att häva bråket.
2. I de situationer det krävs hjälp, tillkallas en annan vuxen. Den vuxne sårar på eleverna varvid de inblandade genomför enskilda samtal för att reda ut och bearbeta händelsen.
3. I de fall där de vuxna inte kan hantera situationen eller våldet är allt för grovt, tillkallas polis via larmnummer 112.

Rutiner för dokumentation av handlandet i hotfull situation

1. Händelseförlopp dokumenteras tillsammans med de åtgärder som vidtagits.
2. Den ansvarige personalen/mentorn ansvarar för dokumentationen.
3. Alla blanketter finns tillgängliga vid expeditionen
4. All dokumentation vidarebefordras av rektor till huvudmannen.

Del 2 Lagtexter, definitioner och bilagor

DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Diskrimineringslagen (2008:567) § 5 definierar grunderna för diskriminering:

Etnisk tillhörighet (etnicitet) - att bli sämre behandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.

Religion eller annan trosuppfattning - att bli sämre behandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.

Funktionshinder - att bli sämre behandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsförmåga.

Kön - att bli sämre behandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.

Könsidentitet och könsuttryck - att bli sämre behandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön. Med könsöverskridande identitet och uttryck menas att du använder attribut, exempelvis kläder, smink, smycken som oftast förknippas med det motsatta könets attribut. Sexuell läggning - att bli sämre behandlad på grund av att man är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.

Ålder - att bli sämre behandlad på grund av sin ålder, dvs. sin uppnådda levnadslängd.

SKOLLAGEN LÄROPLANEN OCH ARBETSMILJÖLAGEN

Kapitel 6 i skollagen (2010:6) handlar om åtgärder mot kränkande behandling av barn och elever.

Huvudmannen har ansvar för att personal inom verksamheten fullgör de skyldigheter som finns skrivna i lagen. Det är huvudmannens ansvar att se till att det på alla skolor bedrivs ett målinriktat och förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

All personal på skolan har skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Det innebär att om någon av skolans personal får kännedom om att en elev känner sig utsatt måste agera och utreda ärendet. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Utöver barn- och elevskyddslagen har skolan enligt läroplanen LGR-11 ett uppdrag att arbeta med frågor som rör jämställdhet och genus. Arbetet med läroplanernas jämställdhetspedagogiska uppdrag är ett viktigt bidrag i arbetet mot könsdiskriminering, sexuella trakasserier och trakasserier

som har samband med kön. I LGR-11 står det skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med förbyggande och främjande arbete och systematiska åtgärder om lagarna överträds.

DEFINITIONER AV OLIKA BEGREPP

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- text och bild (sms, mms, fotografier, msn, skrivna meddelanden och olika sociala medier).

Kränkande behandling kan vara antingen **trakasserier** eller **annan kränkande behandling**.

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Annan kränkande behandling kallas en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund. Det kan vara ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Det kan vara mobbing, misshandel, ofredande eller olaga hot. Det är alltid den utsatte som avgör om beteendet är en kränkande handling.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever.

Diskriminering kan vara antingen **direkt** eller **indirekt**.

Direkt diskriminering är när en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering kan vara att man istället behandlar alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för:

- att all personal, elever och vårdnadshavare känner till alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som är förbjudna på skolan
- att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av det som anges i diskrimineringslagen
- att årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare. Dessa två planer sammanförs i

likabehandlingsplanen

- att om skolan får kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Lärare och annan skolpersonal ansvarar för att:

- följa skolans likabehandlingsplan
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld och upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utredda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, där den enskilde anställda är berörd, följs upp
- bemöta kollegor och elever på ett respektfullt sätt

Elever ansvarar för att:

- påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.